

Slutreplik om 3:12-reglerna

PETER ERICSON
OCH JOHAN FALL

Beskattningen av fåmansföretag, de s k 3:12-reglerna, har blivit föremål för debatt i flera fora, så även i *Ekonomisk Debatt*. I sitt svar på vår replik lägger Alstadsæter och Jacob (2013) ut texten men ägnar mycket av det omfattande utrymme de tagit i anspråk åt självklarheter, t ex att återge olika sakförhållanden om 3:12-reglerna. Beträffande det vi i Ericson och Fall (2013) tog upp i form av problem med deras ursprungliga artikel och ESO-rapport tillför deras nya svar inte mycket i sak. Dock försöker de tillskriva oss en del uppfattningar som vi inte framfört. Vi tar i denna slutreplik upp fem punkter.

Motsägelsefullt empiriskt underlag

Vi har tre olika kommentarer till Alstadsæter och Jacobs (2013) invändning mot vår synpunkt om motsägelser i deras empiriska underlag. Den första kommentaren rör den specifika statistik vi uppmärksammat. Alstadsæter och Jacob (2012a) rapporterade att det genomsnittliga nystartade företaget för perioden 2001–06 som helhet skulle ha haft totala tillgångar på 7,8 miljoner kr och bundet eget kapital på 862 000 kr. Dessa uppgifter låg till grund för slutsatser om kraftiga minskningar för motsvarande variabler i perioden efter reformen. Vi gjorde jämförelser med andra uppgifter i deras rapport, påtalade motstridigheter och framhöll att dessa borde stämt mer till eftertanke. I viss utsträckning har så också skett i Alstadsæter och Jacob (2013). Med hänvisning till urvalsmetod, hantering av *outliers* m m redovisats där nya uppgifter avseende den senare

siffran, som sänkts med ungefär tre fjärdedelar, till (enbart) grafiskt redovisade årsvisa uppgifter i häradet 200 000–250 000 kr. Trots svarsartikelns stora omfång framkommer inga nya uppgifter om den motsägelsefulla empirin rörande den förra siffran. Den andra kommentaren rör deras något anemiska diskussion om skillnaden mellan att presentera data i siffer- eller figurform, där de menar att den senare formen ”verkar dramatisk”. I Ericson och Fall (2013) återgav vi dock deras uppgifter i båda formerna, vilket innebar en allsidig belysning. Vår tredje kommentar på denna punkt är mer allmän. Redan i vår förra replik påtalade vi motsägelser och osäkerheter och pekade på behovet av rimlighetsbedömningar. Det faktum att vissa kraftigt förändrade siffror nu kommit i dagen understryker detta ytterligare. Alstadsæter och Jacob (2013) betonar värdet av försiktighet och tonar ner betydelsen av aggregerad statistik. Det senare rimmar illa med att just nedgången i totala tillgångar och bundet eget kapital är uppgifter som de i sin ESO-rapport ”noterar särskilt” (Alstadsæter och Jacob 2012a, s 21). Mot den bakgrunden inte bara kvarstår, utan stärks, vår synpunkt om osäkerheter och att därmed delar av kritiken mot 3:12-reformen faller.

Ökade skatteintäkter från utdelningar

Alstadsæter och Jacob (2013) bekräftar det vi förtydligade i vår replik, nämligen att utdelningarna från fåmansföretag stigit kraftigt efter 2006 års reform. Således kvarstår vårt konstaterande att detta inneburit kraftigt ökade skatteintäkter för staten jämfört med om utdelningsnivån legat kvar på nivån före reformen. I denna fråga för Alstadsæter och Jacob även ett resonemang om vilka skatteintäkterna skulle kunna bli om regelverket före reformen tillämpades på skattebasen efter reformen. Vi menar att en rimligare metod för utvärdering av

INLÄGG

Peter Ericson är fil dr i nationalekonomi och huvudsakligen verksam inom området tillämpad mikroekonomi. peter.ericson@empirica.se

Johan Fall är skatteekonom vid Svenskt Näringsliv. johan.fall@svensktnaringsliv.se

en regeländring är att utfallet då den nya regeln tillämpas på den nya skattebasen jämförs med utfallet då den gamla regeln tillämpas på den gamla skattebasen. För den aktuella 3:12-reformen innebär detta att när skattesatsen på 20 procent, som infördes fr o m 2006, tillämpas på de utdelningar som faktiskt betalats ut sedan dess, så har staten fått in ca 15 miljarder kr mer än vad den gamla skattesatsen på 30 procent kunde generera på den utdelningsnivå som rådde före reformen. Självfallet kan de ökade utdelningarna efter reformen till en icke obetydlig del härröra från kvarhållna vinster från tidigare år. Det är inget vi bortsett från, även om Alstadsæter och Jacob (2013) utan grund tillskriver oss den uppfattningen. Vi håller det dock för osannolikt att de ökade utdelningarna skulle ha kommit till stånd om inte skatten sänkts. Som vi beräknade i vår förra replik har de ökade utdelningarna enbart åren 2006–10 genererat en varaktig effekt för statskassan på närmare en halv miljard kr. En större och svårare fråga, som vi inte har ett fullständigt svar på och som inte heller Alstadsæter och Jacob rätt ut, rör andra skattebasers utveckling. Värt att notera i det sammanhanget är dock att fåmansföretagares förvärvsinkomster behållits på ungefär oförändrad nivå.

Ensidigt fokus på inkomstomvandling

Ericson och Fall (2013) konstaterade att Alstadsæter och Jacob (2012b) i sin analys av 2006 års reform av 3:12-reglerna fokuserat på inkomstomvandling men inte i motsvarande mån behandlat skattens effekter för företagande och lagstiftarens motiv. Detta faktum kvarstår. En annan sak är att Alstadsæter och Jacob efter sina arbeten hittills, som alltså förhållandevis ensidigt inriktats på inkomstomvandling, även påbörjat ett nytt utredningsarbete där perspektiven ska vidgas. Vackert så. I Alstadsæter och Jacobs (2013) försök att bemöta våra

synpunkter på deras tillvägagångssätt tunnar emellertid deras argumentation ur när de börjar spekulera fritt om sådant som vi aldrig framfört. De tillskriver oss ett ”i bästa fall . . . naivt synsätt” om att vår ”åsiikt verkar vara” att simuleringar före en reform skulle ge en ”fullständig” (*sic!*) bild av reformen (s 58). Vi betackar oss för detta.

Marginalskattens betydelse

Vi finner det ologiskt att Alstadsæter och Jacob (2013) invänder kortfattat ”Nej” mot att ju lägre marginalskatten i tjänsteinkomstbeskattningen är, desto mindre blir spänningen mot kapitalinkomstbeskattningen. Invändningen lämnas trots att de noterar att lägre marginalskatt skulle reducera incitamenten till inkomstomvandling. De hänvisar till beteendereaktioner som de inte går in på. Vi vill peka på den stora enighet som råder om att lägre marginalskatter kan ha just effekter på beteenden. Exempelvis skulle en åtgärd som att slopa värnsskatten enligt Birch Sørensen (2010) nästan kunna betala sig själv dubbelt upp, Långtidsutredningen (SOU 2011) framhåller att det inte skulle kosta samhället något och Holmlund och Söderström (2008) har redovisat resultat med samma innebörd.

Åtgärdsförslag om krav på omsättning eller anställning

Till sist noterar vi det konkreta åtgärdsförslag som Alstadsæter och Jacob (2013) för fram om krav på omsättning eller anställning på bolagsnivå för att en aktieägare ska kunna beskattas enligt 3:12-reglerna. Redan i dag finns vissa villkor om att vara verksam i betydande omfattning och om lönenivå; exakt hur ytterligare krav skulle kunna utformas återstår att se. Det är emellertid en lovvärd ambition att söka åtgärder med ”inga negativa effekter på incitamenten för verkligt entreprenörskap” (s 62). Vi

anser givetvis att rent konstlade upplägg bör beivras, men det behöver ske genom åtgärder som tar sikte på just dessa och inte via generella försämringar av regelverket.

RERERENSER

Alstadsæter, A och M Jacob (2012a), *Income Shifting in Sweden. An Empirical Evaluation of the 3:12 Rules*, rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO 2012:4, Fritzes, Stockholm.

Alstadsæter, A och M Jacob (2012b), ”3:12-reglerna har blivit för generösa och används för skatteplanering”, *Ekonomisk Debatt*, årg 40, nr 8, s 5–12.

Alstadsæter, A och M Jacob (2013), ”Skatteplanering under 3:12-reglerna – ytterligare bevis och svar till Ericson och Fall”, *Ekonomisk Debatt*, årg 41, nr 2, s 55–63.

Birch Sørensen, P (2010), *Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges*, rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO 2010:4, Fritzes, Stockholm.

Ericson, P och J Fall (2013), ”3:12-reglerna i allsidig(are) belysning. Replik till Alstadsæter och Jacob”, *Ekonomisk Debatt*, årg 41, nr 1, s 39–43.

Holmlund, B och M Söderström (2008), ”Hur påverkas inkomsterna av skatteförändringar?”, rapport 2008:28, IFAU, Uppsala.

SOU 2011:11, *Långtidsutredningen 2011*, Offentliga förlaget, Stockholm.